

Senioruniversitetet Motala Vadstena (SU)

– 3:e ålderns universitet för seniorer av seniorer –

Pensionärsuniversitetets, numera Senioruniversitetet (SU), i Motala bildades på initiativ av Folkuniversitetet (FU) i Östergötland

Vid ett konstituerande möte med interimsstyrelsen den 22/8 2006 formerades styrelsen så här:

Ordförande	Bo Jacobsson
Vice ordförande	Klas Sondén
Sekreterare	Vanja Jacobsson
Programkommitté	Ulla Molin
Kontakt med media	Kerstin Cederberg

Aktivitetsansvariga var för

Föreläsningar	Gunvor Ahl
Kurser	Ulla Molin
Resor	May Gehlin

I det administrativa arbetet hade vi god hjälp av Folkuniversitetets personal i Motala och Linköping. De gav oss goda råd. Gerd Liljedahl-Björsmo och Gunilla Haga var ett ovärderligt stöd genom sitt arbete med administrativa uppgifter.

Det första årsmötet hölls den 28/2 2007. Sittande styrelse omvaldes och utökades med Gunnel Björk som kassör.

Styrelsen drog nu igång verksamheten och valde att starta med kurser i engelsk konversation, släktforskning, en skrivarkurs och akvarellmålning.

Namnet Pensionärsuniversitetet ändrades till Senioruniversitetet Motala Vadstena (SU) på hösten 2008. Samtidigt ändrades antagningsåldern till 55 år.

Under första hösten hölls fem föreläsningar; om Vättern, Må bra i en hotande miljö, Sång, musik och bild som alternativ medicin, Ortsnamn – vägvisare till forntiden och Konsthistoria.

Ett antal teaterresor företogs hösten 2006 och våren 2007 bland annat till Boxholm Folkets Hus med operaföreställningar på storbildsskärm från Metropolitan.

Föreläsningar

Under det första året ägde föreläsningarna rum i Folkuniversitetets lokaler på Sjögatan. Det fungerade bra. Av utrymmesskal flyttades föreläsningarna sedan till Motala bibliotek. När biblioteket renoverades hösten 2019 flyttade föreläsningarna tillfälligt till Föreningarnas Hus (Gamla Folkets Hus). När pandemin åter tillät oss att samlas på våren 2022 flyttade föreläsningarna vidare till MAIF-paviljongen i Motala Idrottspark. Från våren 2024, för att möta det ökade intresset och medlemsantalet, hålls våra föreläsningar i Motala i Pingstkyrkans lokaler.

I Vadstena startades 2013 en lyckad föreläsningsserie som lett till en fortsättning med föreläsningsserier där varje termin har ett eget tema. Fram till pandemin hölls föreläsningarna på biblioteket i Vadstena. Från våren 2022 hålls föreläsningarna i Vätternkyrkan.

Kurser

Från en blygsam start 2006 med ett fåtal kurser har utbudet ökat inom olika områden. Från första årets fyra kurser har antalet ökat för varje år. Våren 2024 erbjöds ett 30-tal kurser inom språk, litteratur, konst och historia, samhällskunskap, konsthantverk, livsstil och hälsa samt datakunskap. Alla kurser, oavsett var de arrangeras, är öppna för alla medlemmar oavsett bostadsort. De flesta kurserna hålls fortfarande i lokalerna på Sjögatan i Motala. I de fall större utrymme eller speciell utrustning krävs så hyr vi lokaler hos bland annat Korpen, MAIF och Kulturföreningen K-ringen.

I Vadstena hålls kurserna i Kakelugnsrummet på biblioteket.

Resor

Reseverksamheten började med ett fåtal kortare resor, företrädesvis operaresor, inom landet men har också ökat väsentligt. Nu erbjuds tre till fem resor per termin, oftast dagsresor, och en med övernattnig. Resornas innehåll och mål varierar men håller sig främst inom konst, kultur, historia och musik där operaresorna nu har bytts mot musikal och musikteater.

Regionmöten

Varje eller vartannat år anordnas regionmöten, där Linköping, Norrköping, Jönköping och vi deltar. Vi utbyter erfarenheter och tipsar varandra om idéer att utveckla verksamheten.

Mässor

Under åren har SU har deltagit i ett antal lokala mässor för att visa på vad vi kan erbjuda. Nu senast *Äldredagen* i Vadstena hösten 2023.

Vår hemsida och Facebook

Den första hemsidan togs i bruk 2012. 2014 bildades en IT-grupp som är ett nätverk i verksamheten. En ny, modern, hemsida togs fram 2017 och den idag (2024) aktuella hemsidan lanserades sommaren 2023. Redan 2015 gjordes 30% av anmälningar till kurser via hemsidan. Våren 2024 har antalet digitala anmälningar ökat till drygt 80%. Sedan 2017 använder vi Google Drive för att samla våra gemensamma dokument.

I januari 2019 skapades vår Facebook-grupp. Under pandemin skulle den visa sig vara en bra kommunikationsplattform.

SUs jubileum

Våren 2012 uppmärksammades SUs 5-årsjubileum med en skärmutställning på Motala bibliotek och med en uppskattad fest för medlemmarna på restaurang 59:an i Motala. De 74 deltagande medlemmarna bjöds på en god måltid samt underhållning av Eva Granlund, Renée Frangeur och Klas Sondén.

Den 30/9 2016 var det dags att fira 10-årsjubileum. Medlemmarna fick inbjudan genom annons i såväl vår- som höstprogram. Ett 100-tal personer deltog i firande som gick av stapeln på Brödragården i Motala. Till det facila priset av 150 kr bjöds en varierad höstbuffé inklusive dryck samt underhållning av Bengt Åkerfors duo och Eva Granlund.

Vårt 15-årsjubileum hade kunnat firats 2021 men då satte Covid19-pandemin käppar i hjulen. Enligt då gällande restriktioner från Folkhälsomyndigheten ingick SUs medlemmar i riskgruppen för svår sjukdom och stora ansamlingar med människor inomhus skulle undvikas.

Att se in i framtiden är inte lätt men kanske ska vi snart börja planeringen inför 20-årsdagen den 22/8 2026!

Strategi- och Samvarodagar

En strategidag har anordnats varje vår då samtliga funktionärer bjuds in att delta. Syftet är att alla ska informeras om vad som händer i verksamheten och att lägga upp strategier för fortsatt arbete. Samvarodagen arrangeras på hösten. Förutom att umgås och lära känna varandra bättre följs strategidagens arbete upp.

Medlemsutveckling

SU har haft en lyckad utveckling i ökat medlemsantal. Styrelseledamöter och funktionärer inom de olika verksamhetsgrupperna har gjort ett inspirerande arbete. Funktionärerna har, under åren, arbetat med stor entusiasm för att tillgodose önskemål från medlemmarna, vilket givit SU ett gott rykte. Medlemsantalet närmade sig 700 inför 10-årsjubiléet. Vi var då den förening som ökade mest i medlemsantal i Motala/Vadstena. Med början 2017 minskade antalet medlemmar något men efter Covid 19-pandemin, 2020-22, ökade antalet medlemmar igen och vid årsskiftet 2023/24 var vi 732.

Förhoppningen är att SU med hårt arbetande styrelse, engagerade funktionärer, kunniga cirkelledare och intresserade, aktiva, medlemmar ska kunna fira många jubileer framöver.

SUs utmaningar genom åren

- (2016) Inom några år är pensionärsgruppen 25 % av medborgarna i landet med ett och spann mellan 65 och 100 år. De nya pensionärerna ökar och de nya pensionärerna kommer att ha andra erfarenheter och preferenser än dagens, medan den äldre delen i pensionärsgruppen troligen har andra förväntningar än tidigare på SUs erbjudanden.

(2024) Det är och blir en utmaning för funktionärerna att med hjälp av den digitala tekniken och sociala medier vid sidan av dagens kommunikation lösa de här frågorna. Vi arbetar nu utifrån en kommunikationsplan för att nå det målet.

- (2016) Samhällsutvecklingen med allt fler seniorer på trygghetsboenden och allt fler nyanlända svenskar kräver att civilsamhället gör mer. SU har skapat "ett fjärde ben" i verksamheten för att med medel från kommunerna göra olika insatser för de nämnda grupperna. Men i det arbetet, i SeniorForum, behöver vi fler funktionärer.

(2024) Trygghetsboenden är i stort avvecklat. SeniorForum upphörde vid årsskiftet 2023/24 då kommunen inte längre sköt till medel för verksamheten.

- Under hösten 2023 fattade regeringen beslut om att inte längre, på samma sätt som tidigare, stödja folkbildning, vuxenutbildning, kultur och föreningsliv. Folkhögskolor och bildningsförbund drabbades av nedskärningar. Så även vår huvudman, Folkuniversitetet, och därmed även vi inom SU Motala Vadstena. Genom tidigare styrelsers kloka förvaltarskap har vi idag (2024) en god ekonomi. Trots det har nuvarande styrelse fattat beslut om viss ekonomisk åtstramning. Detta för att kunna säkra verksamheten under många år framöver.

Historiken för de första 10 åren skrevs av Gunvor Ahl, Ulla Molin, Vanja Jacobsson tillsammans med Helena Svensson Lindblom och Britt Broström. Det hela sammanställdes av Lillemor Frejd till en trycksak inför jubiléet 2016. Med hjälp av originaldokument för den trycksaken, annan dokumentation och egen kännedom, har SUs styrelse 2023/24 sedan fyllt på historien.

Ordförande i SU Motala Vadstena 2006 – 2024

2006 – 2008	Bo Jacobsson
2008 – 2013 (juni)	Kerstin Engman
2013 (juni) – 2014	Britt-Marie Svensson
2014 – 2017	Britt Broström
2018 – 2019	Britt Skau
2019 – 2023	Ewa Rasch
2023 –	Sven Falk

Bakgrunden till Senioruniversitetet i Sverige

Folkuniversitetet, FU, har sedan slutet av 70-talet medverkat till att lokala föreningar Pensionärsuniversitetet/Senioruniversitetet bildats runt om i Sverige. Idén hämtades från Frankrike där det första "Tredje ålderns universitet" (Université du Troisième Age) startade 1973. Verksamheten bygger på att medlemmarna bidrar med sin tid och sina kunskaper för att därigenom bland annat åstadkomma ett kursprogram, som är anpassat till målgruppen och till överkomliga priser.

Den folkbildning (studiecirklar, annan folkbildning, kulturarrangemang) som Pensionärs- och Senioruniversitetet erbjuder sina medlemmar sker i samverkan med Folkuniversitetet. I aktuell folkbildningsförordnings mening innebär det att Folkuniversitetet är ansvarig anordnare. I praktiken betyder det att Folkuniversitetet på olika sätt stödjer och medverkar i folkbildningsverksamheten, t ex genom att ge tillgång till lokaler, kontorsutrymme, hemsida, administrativa stödsystem men även i form av ekonomiskt bidrag. Folkuniversitetet kan tack vare denna samverkan fylla ett ändamål att nå ut till så många som möjligt med ett kursutbud, som svarar mot individens önskemål och behov."